

PÖYTÄKIRJA

Oulun kaupungin vammaisneuvoston kokous 5/2015

Aika pe 21.8.2015 klo 12.00 – 15.35

Paikka Oulu10, Torikatu 10, kokoushuone 142

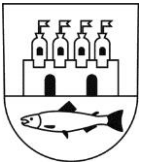
Läsnä Lasse Jalonen, puheenjohtaja, Pohjois-Pohjanmaan Näkövammaiset ry
Miia Ahlroth, Oulun kaupunki/Hyvinvointi
Jorma Inkamo, Oulun Reumayhdistys ry, saapui kello 12.15
Tuija Kempainen, Oulun kaupunki/Sivistys- ja kulttuuri
Lauri Louhivirta, varapuheenjohtaja, Kynnys ry
Seppo Matilainen, Kiimingin järjestöt
Hilkka Nivukoski, Oulun Seudun Hengitysyhdistys ry
Jaana Potkonen, Oulun kaupunki/Sivistys- ja kulttuuri (saapui klo 12.10)
Kimmo Rundström, Oulun Selkäyhdistys ry
Riku Syrjälä, Oulun Invalidien Yhdistys ry
Martti Tihinen, Yli-lin järjestöt (poistui klo 14.22)
Pirkko Tähtelä, Haukiputaan järjestöt
Sinikka Vuoti, Oulunsalon järjestöt (poistui 15.32)

Vierailijat Kimmo Mansisto
Siskomaija Pirilä
Sirkka Saisalo
Janne Pihlajaniemi

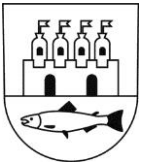
Poissa Irja Jylhä, Oulun kaupunki/Sivistys- ja kulttuuri
Marja-Leena Kempainen, Oulun kaupunginhallitus
Ari Vanttaja, Oulun kaupunki/Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut

Käsiteltiin

- 57§ Kokouksen avaus
Lasse Jalonen avasi kokouksen.
- 58§ Laillisuus ja päätösvaltaisuus
Päätös: Todettiin.
- 59§ Esityslistan hyväksyminen
Päätös: Hyväksyttiin.
- 60§ Edellisen kokouksen pöytäkirjan 4/2015 (8.5.2015) hyväksyminen
Päätös: Hyväksyttiin.
- Tiedoksi työvaliokunnan kokousten muistiot 6 ja 7/2015, liitteet
Päätös: Merkittiin tiedoksi.
- 61§ Työvaliokunnan kokouksesta päättäminen
Päätös: Ei sovittu seuraavaa kokousta.

- 62§ Vammaisneuvoston taloustilanne
Päätös: Merkittiin tiedoksi.
- 63§ Lakimies Jukka Kumpuvuoren Ajokorttikoulutus aiheesta yhdenvertaisuuslaki pe 20.11.2015 klo 13.00-16.00.
Päätös: Järjestetään koulutus, joka on kaikille maksuton ja avoin. Pyritään järjestämään aamupäivälle tapaaminen kaupungin johtavien virkamiesten kanssa. Sihteeri varaa sopivan tilan ja vastaa käytännön järjestelyistä.
- 64§ Lausuntopyyntö: Isokadun (Kesäkadun) kattaminen laajenee kaavan mukaisesti yhden kiinteistön verran Pakkahuoneenkadulle päin.
Kimmo Mansisto, pääsuunnittelija, UKI Arkkitehdit Oy
Vammaisneuvosto on käsitellyt hanketta kokouksessaan 20.6.2013 pykälässä 63. Tuolloin kohteelta edellytettiin mm. erityistason esteettömyyttä, selkeitä kontrasteja lasipintoihin ja opasteisiin sekä muistutettiin luiskien kaltevuuksista, pituuksista, kaiteista ja vaadittavista tasanteista. Nyt kun lupaa haetaan kesäkadun laajennukselle, vammaisneuvosto haluaa täydentää ja tarkentaa lausuntoaan.
Esittelyteksti: Kesäkadun katupinnan ohjausraita muodostaa kokonaisuuden aiemmin luvitetun kesäkadun ja muun kävelykatualueen kanssa. Lisäksi esteettömyyden ja le-seikkojen osalta noudatetaan samoja periaatteita kuin jo luvitetulla kesäkadun osalla.
Vammaisneuvosto täydentää edellistä lausuntoaan seuraavasti:
- Ulko-ovissa ei saa olla turhia kynnyksiä tai tasoeroja.
  - Ulko-ovien kuraritilöiden valinnassa on kiinnitettävä huomiota, että ne soveltuvat mahdollisimman hyvin myös erilaisia apuvälineitä käyttäville.
  - Toisen kerroksen lattian korkeudelle rakennettavan uloketason luiskauksiin on tehtävä 2000 mm välitasanteita kuuden metrin välein.
  - Käsijohteet on asennettava kaikkien luiskien molemmin puolin 700 mm / 900 mm korkeudelle. *"Portaassa ja luiskassa käsijohde on asennettava koko pituudelle. Käsijohteen tulee olla mitoitettu niin, että siitä saa tukevan otteen. Käsijohteen pää on muotoiltava turvalliseksi."* F2
  - Korkean tilan akustiikkaan on kiinnitettävä erityistä huomiota.
  - Jos/kun tilassa on kuulutusjärjestelmä, tulee siellä olla myös induktio.
  - Esteettömän, vapaasti kuljettavan tilan on oltava selkeä ja suoralinjainen (sis. ohjausraita näkövammaisille)
- Lausunto toimitetaan esittelijälle.
- 65§ Kehitysvammaisten perhehoidon esittely
Siskomaija Pirilä, Kouluttaja - tilaaja-asiantuntija YTM ja Sirkka Saisalo, kokemuskouluttaja.

Tietoa kehitysvammaisten perhehoidosta löytyy:

<http://www.ouka.fi/oulu/vammaisuus/perhehoitoa-kehitysvammaisille>

Perhehoitajia on Oulussa koulutettu nyt yksi ryhmä (13 henkilöä). Työ on kokemusten mukaan sitovaa, mutta antoisaa. Perhehoitaja voi tehdä myös omaishoitajien lomituksia, jolloin työskennellään asiakkaan kotona. Perhehoidon sanotaan olevan tulevaisuuden hoitomuoto.

66§ Lausuntopyyntö Talvikankaan uudesta koulurakennuksesta

Janne Pihlajaniemi
Arkkitehdit m3 Oy

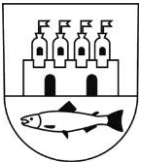
Kohde on kolmikerroksinen uudisrakennus, johon sijoittuu yhtenäisperuskoulu, jossa luokat 1-9. Valmistumisaikataulu koululle on 2016-2017 vuoden vaihde.

Vammaisneuvosto esittää lausuntonaan:

- Ulkoreiteillä ei saa olla reunakiviä eikä tasoeroja.
- Pääovilla ei saa olla kynnyksiä eikä tasoeroja. Ovien edessä tulee olla 1500 mm tasainen alue.
- Pääovet tulee olla automatiikalla.
- Eteismattojen on hyvä olla irrotettavat.
- Hissin kooksi suositellaan 1400 x 1400 mm.
- Luokkien ovissa ei saa olla kynnyksiä eikä tasoeroja.
- Kerroksissa tulee olla pysyviä elementtejä niin paljon, että kaikilla on mahdollisuus hahmottaa tila. Uusia koulukonsepteja suunniteltaessa tulee olla erityisen tarkka sen soveltuvuudesta kaikille oppilaille.
- Kulkuväylien ja portaiden alustojen vapaan korkeuden tulee olla vähintään 2200 mm. Jos esteitä ei voida poistaa, niihin törmäminen on estettävä suojakaiteiden tai kalusteiden avulla.
- Kaikissa portaissa on oltava käsijohteet molemmin puolin 700/900 mm korkeudella. *"Portaassa ja luiskassa käsijohde on asennettava koko pituudelle. Käsijohteen tulee olla mitoitettu niin, että siitä saa tukevan otteen. Käsijohteen pää on muotoiltava turvalliseksi."* F2
- Pihan valaistussuunnitelmaan tulee kiinnittää erityistä huomiota.
- Suositellaan, että kohde tuodaan uudelleen vammaisneuvoston lausunnolle, kun sisätilojen tarkempia suunnitelmia; värimaailma, kontrastit, valaistus ja opasteet sekä piha-alueita ollaan suunnittelemassa.
- Paheksutaan, että vammaisia ei ole huomioitu pelastussuunnitelmassa.
- Lisäksi suositellaan suunnittelijoita tutustumaan julkaisuun:
Esteettömyys kouluissa
– opas suunnittelijoille ja henkilökunnalle
Helsinki kaikille 2008

Lausunto toimitetaan esittelijän lisäksi Jari Heikkilälle ja Mauri Inkalalle.

Martti Tihinen poistui kello 14.22.

67§

Lausuntopyyntö: Omaishoidon vapaiden palvelusetelin sääntökirjaan ehdotettuun muutokseen sekä palveluseteli- ja ostopalvelujärjestelmän (PSOP) käyttöönottoon.

Miia Ahlroth
palveluesimies, Palveluohjausyksikkö

Taustaa: Hyvinvointipalvelujen palvelusetelit (Miia Ahlrothin diat)

- kotihoidon palveluseteli (Yhdistymishallitus 21.8.2012 § 61)
- ikäihmisten tehostetun palveluasumisen palveluseteli (Yhdistymishallitus 21.8.2012 § 61)
- säännöllisen kotihoidon kuukausisiivouksen palveluseteli (Hyvinvointilautakunta 28.2.2013 § 24)
- omaishoidon vapaan palveluseteli (Yhdistymishallitus 21.8.2012 § 61).

Hyvinvointilautakunta hyväksyi kokouksessaan 13.11.2014 kotihoidon, säännöllisen kotihoidon kuukausisiivouksen ja tehostetun palveluasumisen sääntökirjat. Nyt käsittelyssä on omaishoidon vapaan sääntökirjojen: _____ valmistelu. Sääntökirjalla tarkoitetaan asiakirjaa, jolla kunta asettaa palvelusetelilain 5 §:ssä tarkoitetut hyväksymiskriteerit palvelun tuottajille. Palveluseteli- ja ostopalvelujärjestelmän (PSOP) käyttöönoton myötä uudistuu myös yrittäjien hakeutuminen palvelusetelituottajaksi.

Keskeiset muutokset:

Palvelusetelien sisällöt pysyvät sääntökirjoissa pääosin samanlaisina kuin aikaisemmissa malleissa.

Sääntökirjoissa on:

- yleinen osa, johon on kirjattu yleensä palvelusetelijärjestelmää koskevia asioita (yleinen osa pääosin samanlainen kaikilla palveluilla) ja
- palvelukohtainen osa, jossa on kuvattu ko. palvelun erityispiirteet.

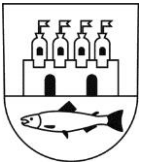
Sääntökirjoihin on kirjattu mm.

- määritelmiä ja lainsäädäntötaustaa enemmän kuin nykyisissä asiakirjoissa
- mukaan on otettu ohjeet sähköisestä palveluseteli- ja ostopalvelu (PSOP) järjestelmästä)

PSOP ja palvelusetelituottajaksi hakeutuminen

Palveluseteli- ja ostopalvelujärjestelmän (PSOP) käyttöönoton myötä uudistuu myös tuottajien hakeutuminen palvelusetelituottajaksi.

Palveluseteli- ja ostopalvelujärjestelmä (PSOP) tarjoaa keskitetyn tietojärjestelmän palvelusetelituottajien hyväksymiseen, palvelusetelien ja ostopalvelutilausten luomiseen, käyttämiseen ja annetuista palveluista tehtävään tilitykseen.

Esitys: Sääntökirja otetaan käyttöön ja uudet palveluntuottajat hakeutuvat palvelusetelituottajiksi PSOP-järjestelmän kautta

- Sisällön osalta keskeisin muutos koskee lakisääteisten vapaiden kerryttämistä. Nykyisten omaishoidon tuen ohjeiden mukaan lakisääteisiä vapaapäiviä voidaan kerryttää korkeintaan puolelta vuodelta. Tätä periaatetta on sovellettu myös lakisääteisen vapaan palveluseteliin siten, että asiakas voi säästää kokonaisia palveluseteleitä (120 euroa); esim. jos palveluseteli (120 euroa) on jäänyt käyttämättä tammikuussa, se voitaisiin käyttää viimeistään kesäkuun loppuun mennessä ja, jos palveluseteli on jäänyt käyttämättä helmikuussa, se voitaisiin käyttää viimeistään heinäkuun loppuun mennessä.
- Nyt esitetyssä mallissa omaishoidon lakisääteinen palveluseteli myönnettäisiin kahdeksi jaksoksi: tammikuu – heinäkuu ja elokuu – joulukuu ja lakisääteiset vapaat on pidettävä em. ajanjaksojen aikana.

Perustelu:

- Asiakas voi edelleen kerryttää palveluseteleitä ja palvelusetelin käytön joustavuus toimii edelleen. Ensimmäinen jakso ulottuu heinäkuun loppuun asti, joten omaishoitajalla/ hoidettavalla on mahdollisuus sovittaa lakisääteisiä palvelusetelivapaita tarvittaessa myös kesälomasuunnitelmiin.
  - Asiakkaan käytössä on edelleen muut omaishoidon vapaan vaihtoehdot, joita voidaan käyttää olemassa olevan ohjeen mukaisesti.
  - PSOP-järjestelmän kehittämisessä perusrakenne on samanlainen kaikille mukana oleville kaupungeille ja muilla kaupungeilla ei ole puolen vuoden kerryttämismahdollisuutta samalla lailla kuin Oulun kaupungilla ja sen saaminen järjestelmään on haasteellinen mm. kustannusten näkökulmasta.
- Hyvinvointilautakunnan ohjeen mukaan, jos asiakkaalla on lakisääteisten vapaiden lisäksi myös harkinnanvaraisia vapaita, ne on pidettävä kalenterikuukauden aikana. Tähän käytäntöön ei esitetä muutosta.

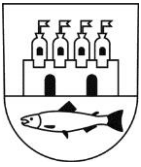
Vammaisneuvosto esittää lausuntoaan, että:

Vammaisneuvosto suhtautuu myönteisesti uuden sähköisen järjestelmän käyttöön ottoon, edellyttäen, että sekä asiakkaat että palvelun tuottajat saavat riittävästi ohjausta ja neuvontaa järjestelmän käytössä.

On valitettavaa, että uusi sähköinen järjestelmä määrittää omaishoidon vapaiden jaksottamisen. Sosiaalipalveluiden tulisi lähteä asiakkaiden eikä järjestelmän tarpeista.

Vammaisneuvosto edellyttää, että jatkossakin ennen sääntökirjaan tehtäviä muutoksia muutokset esitellään vammaisneuvostolle ja pyydetään lausunto.

Muutamia huomioita:

"4.1 ... Palvelusetelin avulla järjestetyn palvelun aloittaminen edellyttää, että Oulun kaupungin palveluohjausyksikön sosiaalityöntekijä/palveluohjaaja on tehnyt palvelutarpeen arvioinnin, laatinut palvelu- ja hoitosuunnitelman ja määritellyt palvelun sisällön ja määrän sekä sosiaalityöntekijä/ palveluohjaaja on tehnyt palvelupäätöksen."

Sääntökirjoissa on mainittava, että asiakas ja hänen omaisensa ovat aktiivisessa roolissa palvelutarpeen arvioinnissa ja palvelusuunnitelman laatimisessa.

"Asiakkaan valittua palvelusetelin asiakas vastaa yksityisten palveluntuottajien palvelujen piiriin hakeutumisesta. Palveluseteliasiakas valitsee itsenäisesti (tai edellä mainitun edustajan avustuksella) itselleen palveluntuottajan kunnan hyväksymien yksityisten palveluntuottajien joukosta. Yhteydenotto voi tapahtua sähköisessä palvelusetelijärjestelmässä tai esim. soittamalla palveluntuottajalle."

Sääntökirjoissa on huomioitava, että sähköinen palvelusetelijärjestelmä ei ole kaikille asiakkaille ja heidän omaisilleen mahdollinen asiointitapa. Näin ollen palvelutarjoajien puhelinpalveluiden tulee olla kohtuuhintaisia, jotta yhdenvertaisuus asiakkaiden välillä toteutuu.

Palvelukohtainen osio - Laskutus kunnalta ja asiakkaalta

"Palveluseteliasiakas voi kerryttää lakisääteisiä vapaapäiviä seuraavasti:

Asiakkaat, joilla ainoastaan lakisääteiset vapaat

- omaishoidon lakisääteinen palveluseteli myönnetään kahdeksi jaksoksi tammikuu – heinäkuu ja elokuu – joulukuu*
- lakisääteiset vapaat on pidettävä em. ajanjaksojen aikana*

Asiakkaat, joilla lakisääteinen ja lisäksi harkinnan varaista

- vapaat on pidettävä ko. kuukauden aikana"*

On huolehdittava, että uusi jaksotus on kaikkien tiedossa, jottei vapaita jää vahingossa käyttämättä. Keinoina monikanavainen tiedottaminen esimerkkien avulla sekä riittävä ohjaus ja neuvonta vapaiden käytössä.

Lausunto toimitetaan Miia Ahlrothille.

68§

Mistä uutisessa on kyse: Oulu karsii vammaisten maksuttomista palveluista <http://www.kaleva.fi/uutiset/oulu/yle-oulu-karsii-vammaisten-maksuttomista-palveluista/702038/>

Sihteeri esitti kysymyksen palveluesimies Miia Ahlrothille.

Miia Ahlroth kertoi, että Oulussa on alettu systemaattisesti tarkistamaan asiakkaiden palvelutarpeita. Henkilökohtainen apu ei ole hoivaa eikä hoitoa, joten niiltä osin asiakkaille on myönnetty sosiaalihoitolain ja terveydenhoitolain mukaisia palveluita. Palvelusuunnitelma on ratkaisevan tärkeä ja se tehdään asiakasta kuullen sosiaalityöntekijäntai palveluohjaajan toimesta.

Esitettiin Ahlrothille tarkentava kysymys palveluasumisesta. Jos asiakas tarvitsee ympärivuorokautista apua, tehdään palveluasumispäätös, jolloin palvelut voidaan turvata.

Sosiaalityöntekijällä on tietyin edellytyksin mahdollisuus tehdä itseoikaispäätös.

Päätös: Merkittiin tiedoksi. Todettiin, että vammaisten kuntalaisten palvelujen karsiminen ei saa liittyä kaupungin taloustilanteen korjaamiseen.

69§ VAMPO - Vammaispoliittisen ohjelman suunnittelutyöryhmän kuulumiset
Viime keväänä on pidetty kolme kokousta. Palveluohjausyksikön edustus on valitettavasti näistä kokouksista systemaattisesti puuttunut. Vammaisneuvosto pitää Palveluohjausyksikön mukana oloa erityisen tärkeänä ja näin ollen paheksuu sen tapaa jättäytyä pois tästä prosessista.

Yhteistyössä kuntalaisvaikuttamisen koordinaattorin Nina Himsworthin kanssa on korkeakouluharjoittelijaksi valittu kasvatustieteen maisterivaiheen opiskelija Paula Salmu. Salmu tulee kokoamaan vammaispoliittisen ohjelman. Harjoitteluajaksi on alustavasti sovittu 1.12.2015 – 28.2.2016. Näin ollen VAMPO-prosessi viivästyy. Asiasta on keskusteltu hallintojohtaja Ari Heikkisen kanssa.

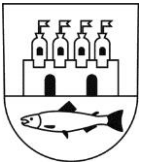
Päätös: Merkittiin tiedoksi.

70§ Palvelualueiden asiat
Tuija Kemppainen:
-Koko kaupunki askeltaa maailman ympäri.
-Erityisliikunnan ryhmät alkavat syyskuun alusta.

Jaana Potkonen:
-Kirjavaa kulttuuria tapahtuma on vuosi vuodelta paisunut, tänä vuonna on mm. yhdeksän eri näyttelyä, Pertti Kurikan Nimipäivien ja Signmarkin konsertit.

71§ Tiedoksi

- lähtenyt lausunto: 10.5.2015 Metsokankaan lähiliikuntapaikka, ympäristösuunnittelija Piritta Kivimäki Linja-arkkitehdit Oy
- lähtenyt muistutus: 10.5.2015 564-2195 Hietasaaren kaupunginosan Pajusaaren lähivirkistysaluetta koskeva asemakaavan muutos, Yhdyskuntalautakunta
- saapunut: Ote kaupunginhallituksen pöytäkirjasta 12/2015 235 § Dno OUKA/4225/00.00.01.01/2015 Vammaisneuvostoon valittujen kahden palvelualueen edustajan vaihtaminen
- saapunut: Vastaus aloitteeseen 4.8.2015 Dno OUKA/274/2015 Yhtenäinen avustajakortti Ouluun, hallintojohtaja Ari Heikkinen / KAIKU-kortti, ministeriössä

PÖYTÄKIRJA

- saapunut kutsu: Oulun arkkitehtuuriohjelma, seminaari 25.8.2015/Lauri Louhivirta osallistuu
- saapunut kutsu: Henkilökohtaisen avun päivät 23.-24.9.2015, kuntatalo Helsinki/Riku Syrjälä osallistuu
- saapunut kutsu: Valtakunnalliset vammaisneuvostopäivät 3.–4.12.2015, Marina, Helsinki / Jorma Inkamo, Lasse Jalonen, Pirkko Tähtelä, Sinikka Vuoti, Kimmo Rundström, Katja Kuusela, Riku Syrjälä(?), Lauri Louhivirta(?) ja Hilikka Nivukoski(?) ilmoittivat kiinnostuksena osallistua päiville. Sihteeri huolehtii matkajärjestelyistä.

8

72§ Muut esille tulevat asiat

- Katja Kuusela osallistui keskustelutilaisuuteen 4.6.2015, jossa oli aiheena Oulun keskustan pyöräilyn ja kävelyn kehittämissuunnitelma.
- Lasse Jalonen, Riku Syrjälä ja Katja Kuusela osallistuivat kokoukseen 14.8.2015, jossa käsiteltiin Oulun kaupungin suunnitelmia kilpailuttaa sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain mukaiset kuljetuspalvelut. Koollekutsujana oli Riku Hämeenniemi.
- Isojen tapahtumien liikennejärjestelyissä on parantamisen varaa ja liikkuminen tapahtumapaikoilla apuvälineillä on usein haasteellista.
- Anne Palttari tekee saavutettavuuskartoitusta Oulun Juhlaviikkojen tapahtumista ja niihin liittyvästä markkinoinnista.

Sinikka Vuoti poistui kello 15.32.

73§ Seuraava kokous 11.9.2015

Kokous 4.12.2015 siirretään → pidettäväksi 11.12.2015.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

74§ Kokouksen päättäminen

Päätös: Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 15.35.

Oulussa 2.10.2015

Lasse Jalonen
puheenjohtaja

Katja Kuusela
sihteeri